

PATAKATIFU PA MFANO (TYPE) NA PA ASILIA (ANTITYPE)

JENGO LENYEWE

Mungu akasema: "NAO NA WANIFANYIE PATAKATIFU; ILI NIPATE KUKAA KATI YAO." Kutoka 25:8. Hivyo ndivyo alivyoagiza Mungu kujenga jengo ambalo lingekuwa maskani Yake miongoni mwa wana wa Israeli, na hatimaye kuwa mahali pao pakuu pa ibada kwa mamia ya miaka. Sio tu Mungu aliamuru lijengwe, bali alitoa mfano (pattern) wa kufuata katika kulijenga.

Jengo hili, pamoja na hekalu lililochukua mahali pake [baadaye], lilikuwa ni jengo lililofurahia sifa ya pekee ya kuwa jengo la pekee duniani ambalo lilipata kufananishwa na jengo lililoko mbinguni. Kwa mwonekano wake lilifanana na hema. Lilikuwa na urefu wa karibu futi hamsini na nne, na upana wa futi kumi na nane, na kimo cha futi kumi na nane. Patakatifu (the sanctuary) palikuwa ni jengo la kupendeza. Vifuniko vya paa lake vilikuwa vinne. Kuanzia [kifuniko cha] nje, kuelekea kwenye hewa, palikuwa na ngozi za pomboo. Chini yake ngozi za kondoo waume, zilizotiwa rangi nyekundu. Kisha chini yake palikuwa na pazia jeupe la singa za mbuzi. Kifuniko cha ndani, ambacho kiliweza kuonekana kwa makuhani waliohudumu humo, kilikuwa kimetengenezwa kwa "nguo ya kitani nzuri ya kusokota, pamoja na nyuzi za rangi ya samawi, na ya zambarau, na nyekundu, pamoja na makerubi, kazi ya fundi stadi." Kutoka 26:1.

Mbao zenye kusimama, za pande zote mbili na upande mmoja wa jengo lile, zilifunikwa kwa dhahabu. Mlango wa kuingilia, ambao daima ulikuwa upande wa mashariki, ulitegemezwa kwa nguzo tano zilizofunikwa kwa dhahabu, ambazo kwazo pazia lilitundikwa likiwa linaning'inia na hilo ndilo lililofanya "mlango wa Hema, wa nyuzi za rangi ya samawi, na za rangi ya zambarau, na za rangi nyekundu, na kitani nzuri yenye kusokotwa, kazi ya mshona taraza." Kutoka 26:36.

Kulizunguka hema hilo ulikuwa ni ua, futi tisini kwa futi mia moja themanini, ambao ulizuia wadadisi wasiweze kuangaza macho yao ndani ili kuliona jengo hilo, wala kuruhusu wale wasiojali kulikaribia jengo hilo kwa karibu sana. Ua huo ulitengenezwa kwa mapazia meupe ya kitani yaliyoangikwa kwenye vigingi vya shaba vyenye urefu wa futi tisa. Mlango wake, pia, ulielekea upande wa mashariki, nao ulifungwa kwa pazia lililofanana na lile la Patakatifu.

Jengo hili takatifu lenyewe liligawanywa katika vyumba viwili kwa pazia lilitundikwa kwenye vigingi vinne. Chumba cha kwanza kiliitwa PATAKATIFU, na cha pili, PATAKATIFU PA PATAKATIFU. Katika chumba kile [cha kwanza] cha Patakatifu palikuwa na kinara cha taa saba, na meza pamoja na mikate yake ya "wonyesho" iliyokuwa inabadilishwa mara kwa mara. Zaidi ya [vifaa] hivyo, madhabahu ya kufukizia uvumba ilisimama mbele tu karibu na pazia la pili [la ndani]. Juu ya madhabahu hii uvumba wenye harufu nzuri, ukiwa ni mfano wa kazi ya maombezi yake Kristo inayoendelea [mbinguni] pasipo kukoma, ulifukizwa asubuhi na jioni.

Ndani ya pazia lile la ndani palikuwa ni pale Patakatifu pa Patakatifu, lilimokuwamo sanduku lenye mbao mbili za Sheria [Amri Kumi], zilizoandikwa kwa kidole cha Mungu. Kifuniko cha sanduku hilo kilikuwa ndicho kiti cha rehema cha dhahabu. Mwisho wa kila upande wake alisimama Kerubi mmoja wa dhahabu, mabawa yao yalikutana upande wa juu, na nyuso zao daima zilikitazama kiti kile cha rehema. Kilikuwa mfano wa kiti cha enzi cha Mungu ----- malaika wanaokizunguka kiti hicho, sheria ambayo ndiyo MSINGI WA SERIKALI ya Mungu, na kiti cha rehema chenyewe kilikuwa mfano wa kuingilia kati kwa rehema na msamaha [wa Mungu] kwa ajili ya mwenye dhambi; na juu yake utukufu unaoonekana wa Bwana ulikuwapo, yaani Shekina.

HUDUMA YA UKUHANI

Fundisho la Biblia kuhusu Patakatifu pa huduma ile ya Walawi huonyesha wazi kwamba kutakaswa kwa Patakatifu ndilo JIBU LA MUNGU KWA MAKOSA NA UASI.

Huduma ya ukuhani katika Patakatifu pa Duniani, au Hekalu, katika siku zile za Israeli, ilikuwa ni mfano wa kazi ya Kristo, Kuhani wetu Mkuu, katika Hekalu la Mbinguni. Makuhani wa duniani walihudumu kwa "MFANO WA KIVULI CHA MAMBO YA MBINGUNI." Waebrania 8:5. Na kuhusu huduma yake Kristo katika Hekalu lile la Mbinguni tunaambiwa hivi:

"Basi, katika hayo tunayosema, neno lililo kuu ndilo hili TUNAYE KUHANI MKUU NAMNA HII, ALIYEKETI MKONO WA KUUME WA KITI CHA ENZI CHA UKUU MBINGUNI, MHUDUMU WA PATAKATIFU, NA WA ILE HEMA YA KWELI, AMBAYO BWANA ALIWEKA WALA SI MWANADAMU." Waebrania 8:1,2.

Katika huduma ya hapa duniani, kutakaswa kwa Patakatifu ilikuwa ni kazi ya Kuhani Mkuu ya kufungia [mwaka]. Kwa hiyo, kutakaswa kwa Patakatifu wakati ule wa mwisho, kwa mujibu wa fundisho la hakika la mfano (type), hakuna budi kuwa ni huduma ya kufungia [kazi] ya Kuhani wetu Mkuu katika Hekalu la Mbinguni, kabla hajaiweka kando [hajaiacha] kazi Yake ya ukuhani na kuja kwetu katika utukufu wake.

Palikuwa na sehemu mbili tofauti za huduma ya ukuhani katika Hema kule Israeli. Kwanza, palikuwa na huduma ya "kila siku," ambayo ilikomea katika chumba kile cha kwanza. Na sehemu ile ya pili, ni huduma ile ya "kila mwaka," yaani, huduma ya siku ile ya UPATANISHO, ambayo Kuhani Mkuu peke yake aliruhusiwa kuingia ndani ya Patakatifu pa Patakatifu.

HUDUMA YA KILA SIKU

Kuhusu huduma katika chumba kile cha kwanza inaelezwa hivi: "Basi vitu hivi vikiisha kutengenezwa hivyo, makuhani huingia katika Hema hiyo ya kwanza daima [kila siku], wakiyatimiza mambo ya ibada." Waebrania 9:6.

Kila siku makuhani walihudumu katika chumba cha kwanza. Kila siku walihudumia "sadaka ya dhambi ya mtu mmoja mmoja," na "sadaka ya kuteketezwa ya daima." Agizo la Mungu kwa mwenye dhambi mmoja mmoja lilikuwa kama ifuatavyo:

"Na mtu awaye yote katika watu wa nchi akifanya dhambi, pasipo kukusudia, kwa kufanya neno lo lote katika hayo ambayo BWANA alizuilia yasifanywe, naye akapata hatia; akijulishwa hiyo dhambi yake aliyoifanya, ndipo atakapoleta mbuzi mke mkamilifu, awe matoleo yake kwa ajili ya dhambi yake aliyoifanya. Naye ATAWEKA MKONO WAKE KICHWANI MWAKE HIYO SADAKA YA DHAMBI, NA KUMCHINJA SADAKA YA DHAMBI MAHALI HAPO PA SADAKA YA KUTEKETEZWA. KISHA KUHANI ATATWAA KATIKA HIYO DAMU YAKE KWA KIDOLE CHAKE, NA KUITIA KATIKA PEMBE ZA MADHABAHU YA KUTEKETEZA NA DAMU YAKE YOTE ATAIMWAGA CHINI YA MADHABAHU.... NA

KUHANI ATAFANYA UPATANISHO KWA AJILI YAKE, NAYE ATASAMEHEWA." Mambo ya Walawi 4:27-31.

Hapa inaonekana picha ya mpango wa Mungu wa kumwondolea dhambi zake yule mwenye dhambi. Katika nyakati za Agano la Kale kazi hiyo litimizwa, kwa mfano, kwa njia ya damu ile ya sadaka ya dhambi. Katika siku zile mwenye dhambi alileta sadaka yake, iliyokuwa mfano wa Kristo, penye mlango wa Patakatifu. Pale aliweka mikono yake juu ya kichwa cha mhanga [kafara] wake asiyekuwa na hatia, naye ilimpasa KUUNGAMA DHAMBI ZILE ZILE alizokuwa na hatia nazo. Hakutakiwa kusema kwa jumla tu, bali kutaja dhambi halisi [moja moja kwa jina lake]. Kwa njia ya ibada hii alizihamishia dhambi zake kwenye kichwa cha mwana kondoo yule.

Lakini hayo si yote: ilimpasa kwa mkono wake yeye mwenyewe kumchinja mwana kondoo huyo. Ndipo Kuhani alipoichukua sehemu ya damu hiyo na kuinunyiza kwenye pembe za madhabahu ya sadaka za kuteketezwa, na damu iliyobaki aliimwaga yote chini ya madhabahu hiyo. Kwa njia ya huduma hii yenye madoido mengi dhambi za mwenye dhambi yule zilihamishwa kwa njia ya damu kutoka kwake kwenda kwenye madhabahu na hatimaye kufika Patakatifu.

Kwa njia hiyo "siku kwa siku wanyama wa kafara walichinjwa karibu na madhabahu mbele ya pazia la nje, na damu 'ililetwa ndani ya Patakatifu' na kuhani." Jambo hili lilitendeka kukiri UVUNJAJI WA SHERIA ya Mungu [Amri Kumi] na kuwa ushuhuda kwamba yule mwenye dhambi alistahili kifo. Lilikuwa ni ungamu la imani katika

Mwana-Kondoo wa Mungu ambaye angekufa badala ya mwenye dhambi yule, na ambaye damu Yake ya upatanisho ingemtetea [mwenye dhambi] mbele ya Sheria ya Haki [iliyovunjwa].

Siku kwa siku, daima, makuhani walihamisha dhambi kwa mfano (type) kutoka kwa mwenye dhambi kwenda Patakatifu, na matokeo yake ni kwamba yule mwenye dhambi alipata msamaha. Tendo hilo lilifanyika aidha kwa kunyunyiza damu "mbele zake Bwana" au kwa kula sehemu ya nyama ya sadaka ile iliyoteketezwa katika [chumba cha] Patakatifu.

SADAKA YA ASUBUHI NA JIONI

Zaidi ya ile sadaka ya dhambi ilikuwako "sadaka ya asubuhi na jioni," au "sadaka ya kuteketezwa ya daima." Mungu aliwaagiza watu kwa maneno haya yafuatayo:

"Basi sadaka utakazozitoa juu ya madhabahu ni hizi; wana-kondoo wa mwaka mmoja wawili siku baada ya siku daima. Mwana-kondoo mmoja utamchinja asubuhi; na mwana-kondoo wa pili utamchinja jioni;... Itakuwa ni sadaka ya kuteketezwa milele katika vizazi vyenu vyote mlangoni pa ile hema ya kukutania mbele ya BWANA; hapo nitakapokutana nanyi, ili ninene na wewe hapo." Kutoka 29:38,39,42.

Sadaka ya kuteketezwa ya daima zaidi sana ilikuwa ni sadaka ya taifa zima kuliko kuwa sadaka ya mtu mmoja mmoja. Ilikuwa ni mfano wa kafara ya Yesu Kristo msalabani, na mbele za Bwana ilikuwa na harufu nzuri kwa ajili ya Israeli yote. Madhabahu ya sadaka za kuteketezwa ilikuwa mfano wa msalaba, kama vile kafara juu ya madhabahu hiyo ilivyokuwa mfano wa kafara ile msalabani. Katika moshi uliopanda juu kutoka kwenye madhabahu hiyo ulionekana msaada wa kivuli [mfano] wa damu ile iliyomwagika pale msalabani.

Sadaka ya asubuhi iliendelea kuteketezwa juu ya madhabahu hiyo mpaka wakati wa sadaka ya jioni, na sadaka ya jioni iliendelea kuteketezwa mpaka asubuhi. "Hivyo daima palikuwa na sadaka madhabahuni, mchana na usiku, ishara ya UPATANISHO WA MILELE uliotolewa

katika Kristo.... 'Sadaka ya asubuhi ilikuwa kwa ajili ya upatanisho wa dhambi zilizotendwa usiku uliotangulia, sadaka ya mchana [jioni] ilikuwa kwa ajili ya dhambi zilizotendwa mchana.'" ----- M. L. Andreasen, THE BOOK OF HEBREWS, uk. 372.

Katika huduma hii kuhani mkuu alinyunyiza damu juu ya kiti cha rehema na Patakatifu; "kwa sababu ya unajisi wa wana wa Israeli." Patakatifu palisuluhishwa au kutakaswa

kutokana na dhambi zote zilizokuwa zimewekwa pale kwa mfano (type) kwa njia ya damu ya sadaka iliyoletwa pale siku kwa siku katika kipindi cha mwaka ule.

Kuhani Mkuu alipotoka nje, akizichukua dhambi, alizihamisha zote kwenda juu ya kichwa cha mbuzi yule wa Azazeli, ambaye alipelekwa mbali jangwani. Kwa njia hiyo "dhambi zao zote" zilichukuliwa mbali na kambi lao kwenda jangwani, na Patakatifu pakawa pametakaswa. (Angalia Mambo ya Walawi 16.)

Huo ulikuwa ni wakati wa kutisha sana wa hukumu katika Israeli. Maisha ya kila mtu yalichunguzwa siku ile. Je, kila dhambi ilikuwa imeungamwa? Ye yote ambaye alionekana hana uhusiano mwema na Mungu, huduma ile ilipoendelea kufanywa, alikatiliwa mbali [alikuwa ghafula] asiwe na sehemu yo yote na watu wake Mungu.

"Kwa kuwa ni siku ya upatanisho, ili kufanya upatanisho kwa ajili yenu mbele za BWANA, Mungu wenu. KWA KUWA MTU AWAYE YOTE ASIYEJITESA MWENYEWE [KWA KUUNGAMA DHAMBI ZAKE KWA DHATI] SIKU IYO HIYO, ATAKATILIWA MBALI NA WATU WAKE." Mambo ya Walawi 23:28,29.

SIKU YA UPATANISHO

Kwa mwaka mzima, isipokuwa siku moja tu, huduma ya ukuhani iliendelea katika chumba kile cha kwanza, au Patakatifu. Lakini katika siku ile ya mwisho ya huduma ya mwaka mzima ----- "siku ya kumi ya mwezi wa saba" ----- Kuhani Mkuu aliingia katika chumba kile cha pili, au Patakatifu pa Patakatifu.

Katika siku hiyo Kuhani Mkuu alitakiwa kutwaa kutoka mikononi mwa mkutano wa Waisraeli mbuzi waume wawili. "Kisha [Haruni] atawatwaa wale mbuzi wawili na kuwaweka mbele za BWANA mlangoni pa hema ya kukutania. Na Haruni atapiga kura juu ya wale mbuzi wawili; kura moja kwa ajili ya BWANA; na kura ya pili kwa ajili ya Azazeli. Na Haruni atamleta yule mbuzi aliyeangukiwa na kura kwa ajili ya BWANA, na kumtoa awe SADAKA YA DHAMBI. Bali yule mbuzi aliyeangukiwa na kura kwa ajili ya Azazeli ATAWEKWA HAI mbele za BWANA ili kumfanyia upatanisho, ili kumpeleka jangwani kwa ajili ya Azazeli [Shetani]." Mambo ya Walawi 16:7-10.

Wakati ule mwenye dhambi alipokuwa ametakaswa kwa damu ile ya sadaka ya dhambi, wakati alipowekwa huru mbali na dhambi zake na kupatanishwa na Mungu, ilikuwa bado haijafanyika hatua ya mwisho ya kuziondolea mbali dhambi zake. Zilikuwa zimehamishwa tu kutoka kwake, kwa njia ya damu ile ya mfano, kwenda Patakatifu. Siku kwa siku kwa mwaka mzima mamia na maelfu ya wenye toba walileta sadaka zao za dhambi penye mlango wa Patakatifu, na kwa njia ya damu ya mwana kondoo dhambi zao zilihamishiwa Patakatifu kutoka kwao.

Siku ile ya Upatanisho [au Hukumu] ilikuwa ni siku ya kilele ya taratibu za kafara [dhabihu] za mwaka mzima. Katika siku hiyo ondoleo la dhambi la mwisho lilifanyika, na, japokuwa,

lilifanyika kwa namna ya mfano, hata hivyo, mioyoni mwao lilileta picha, kama vile linavyoleta picha mioyoni mwetu, ya ondoleo la dhambi la mwisho siku ile ya mwisho.

"Kisha atamchinja yule mbuzi wa sadaka ya dhambi, aliye kwa ajili ya watu, na kuileta damu yake ndani ya pazia, na kwa damu hiyo atafanya vile vile kama alivyofanya kwa damu ya ng'ombe, na kuinunyiza juu ya kiti cha rehema, na mbele ya kiti cha rehema, naye ATAFANYA UPATANISHO KWA AJILI YA MAHALI PATAKATIFU, KWA SABABU YA MAMBO MACHAFU YA WANA WA ISRAELI, NA KWA SABABU YA MAKOSA YAO, NAAM, KWA AJILI YA DHAMBI ZAO ZOTE.... Wala hapatakuwa na mtu katika hema ya kukutania, wakati aingiapo ili kufanya upatanisho katika Patakatifu, hata atakapotoka nje.... Kisha atatoka na kuiendea madhabahu iliyo mbele za BWANA na kufanya upatanisho kwa ajili yake." Mafungu ya 15-18.

KAZI YA KRISTO YA MWISHO MBINGUNI

Kwa sababu hiyo awamu ya mwisho ya huduma yake Kristo kama Kuhani wetu Mkuu katika Patakatifu pa Mungu juu, haina budi kuwa kazi ya HUKUMU. Haina budi kuhusika na kuzichunguza kumbukumbu zile zilizoko mbinguni, sawasawa na huduma ile ya mwisho katika chumba cha pili katika hema ile ya duniani, yaani, Patakatifu palipotakaswa.

Nabii Danieli alionyeshwa badiliko hilo katika huduma ya Kuhani wetu Mkuu, yaani, kutoka chumba cha kwanza kwenda chumba cha pili katika Hekalu lile la mbinguni. Anaelezea mandhari hiyo ya ajabu kuwa ni kiti cha Mungu kilicho hai, chenye magurudumu yake yawakayo moto kwa utukufu Wake, kikiingia katika Patakatifu pa Patakatifu pale pa mbinguni, kwa madhumuni ya kumaliza kazi ya mwisho ya huduma yake Kristo:

"Nikatazama hata viti vya enzi vikawekwa, na Mmoja aliye mzee wa siku ameketi; mavazi yake yalikuwa meupe kama theluji, na nywele za kichwa chake kama safu safi; kiti chake cha enzi kilikuwa miali ya moto, na gurudumu zake moto uwakao. Mto kama moto ukatoka ukapita mbele zake; maelfu elfu wakamtumikia, na elfu kumi mara elfu kumi wakasimama mbele zake; HUKUMU IKAWEKWA NA VITABU VIKAFUNGULIWA." Danieli 7:9,10.

Fungu linalofuata linaonyesha kwamba mandhari hii inafunuliwa [hukumu hii inawekwa] wakati UASI bado unajitukuza wenyewe duniani. Walakini, katika wakati uo huo HUKUMU INAENDELEA MBINGUNI. Kumalizika kwa kazi hiyo [ya Hukumu] kutatoa jibu kamili la Mungu kwa uasi huo, na kumfanya Kristo aje mara ya pili katika utukufu Wake kuja kuukomesha kabisa utawala huo wa dhambi. Ni katika wakati huo wa kutakaswa kwa Patakatifu ----- wakati ambapo ni kwa hali halisi, sio kwa mfano, kesi iliyoandikwa Patakatifu inachunguzwa kwa mara ya mwisho mbele zake Mungu. Kazi hiyo [ya Hukumu] inapofungwa, kulingana na ule mfano [wa Patakatifu pa Duniani], ye yote ambaye hataonekana kuwa na uhusiano mzuri na Mungu [ambaye atakuwa hajaungama dhambi zake na kuziacha] atakatiliwa mbali asiwe na sehemu yo yote na watu Wake waliokombolewa.

Hapo ndipo huduma ya ukuhani ya Kristo itakapofungwa, na umilele [uzima au mauti] wa kila mtu utakuwa umefungwa [haubadiliki] kwa milele zote. Hadi wakati ule utakapofika maneno haya yaliyonenwa na Yesu yatahusika: "MWENYE KUDHULUMU NA AZIDI KUDHULUMU;... NA MWENYE HAKI NA AZIDI KUFANYA HAKI; NA MTAKATIFU NA AZIDI KUTAKASWA. TAZAMA, NAJA UPESI, NA UJIRA WANGU U PAMOJA NAMI, KUMLIPA KILA MTU KAMA KAZI [MATENDO] YAKE ILIVYO." Ufunuo 22:11,12.

Lakini kwa wakati huu Mwokozi wetu, toka mahali pake pa huduma huko juu anasema kwa wote maneno haya ya mausia na matumaini: "Yeye ASHINDAYE [DHAMBI] atavikwa hivyo MAVAZI MEUPE [HAKI YA KRISTO], wala sitalifuta kamwe jina lake katika KITABU CHA UZIMA, nami nitalikiri jina lake mbele za Baba yangu, na mbele ya malaika zake." Ufunuo 3:5.

Kipindi kile cha unabii cha miaka 2300 kilitolewa ili kuwajulisha watu lini kazi hii ya hukumu, yaani, kutakaswa kwa Patakatifu, ilianza kule mbinguni. Ni jambo la maana sana kwetu kujua lini kipindi hicho kinaanza na kumalizika.

-----W. A. Spicer, OUR DAY IN THE LIGHT OF PROPHECY, Sura ya 20, uk.165-171.

Type and Antitype (The Sanctuary).

Kwa habari zaidi tafadhali tuandikie:

Leaves of Life – International
S.L.P. 17
Mafinga Iringa Tanzania